

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATURA KRAJOWA
ZASTĘPCA PROKURATORA GENERALNEGO

Warszawa, dnia 22 września 2016 r.

PK IV Ko c 369.2016

Pani/Pan
Prokurator Regionalny
- wszyscy -

Szanowni Państwo,

Mając na uwadze wzmożone zainteresowanie problematyką tzw. rodzicielskich uprowadzeń transgranicznych, w szczególności w kontekście orzeczeń sądowych, zarządzających wydanie dziecka do miejsca jego stałego pobytu, które budzą wiele emocji w odbiorze społecznym, wyrażając jednocześnie zaniepokojenie sygnalizowanymi przypadkami braku udziału prokuratora w tych sprawach oraz braku aktywności prokuratora uczestniczącego w rozprawie, w dążeniu do realizacji dyrektywny generalnej – interesu dziecka, wynikającej z postanowień *Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r.* (Dz. U z 1995 r. Nr 108, poz. 528; dalej: „Konwencja haska” lub „Konwencja”), uprzejmie przedstawiam metodykę działań w zakresie udziału prokuratora w postępowaniach o wydanie dziecka, prowadzonych na podstawie przepisów Konwencji haskiej, w celu poprawy jakości działań dla powyższego obszaru aktywności pozakarnej prokuratora.

W aktualnym stanie prawnym udział prokuratora w postępowaniu sądowym prowadzonym w oparciu o przepisy Konwencji haskiej należy wywodzić z art. 598¹ § 1 k.p.c., który obliuguje sąd opiekuńczy do doręczenia prokuratorowi odpisu wniosku o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką i zawiadomiania o terminach rozprawy. Do tej kategorii należy zaliczyć również sprawy o wydanie dziecka toczące się w trybie postanowień Konwencji haskiej. Zatem obowiązek zgłoszenia udziału przez prokuratora do postępowania o wydanie dziecka, toczącego się w trybie Konwencji, po doręczeniu przez sąd odpisu wniosku wynika z treści § 364 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia

2016 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2016 r. poz. 508; dalej: Regulamin).

W związku z powyższym zalecam do ogólnego stosowania przedstawioną poniżej standaryzację działań prokuratora w sprawach o wydanie dziecka, objętych dyspozycjami Konwencji haskiej:

- w każdym przypadku doręczenia prokuratorowi przez sąd odpisu wniosku o wydanie dziecka w trybie postanowień Konwencji haskiej i zawiadomienia o terminie rozprawy, prokurator – referent sprawy niezwłocznie dokonuje wglądu do akt sądowych sprawy, sporządzając na tę okoliczność stosowną notatkę, przedstawiającą krótki opis stanu faktycznego sprawy oraz rodzaj i treść dołączonych do wniosku dokumentów, a następnie zgłasza udział do toczącego się postępowania na podstawie art. 7 k.p.c. i art. 60 § 1 k.p.c., formułując do sądu pisemne oświadczenie w tym zakresie;
- przed uczestnictwem w rozprawie prokurator przedstawia przełożonemu pisemny projekt stanowiska w sprawie, dokonując stosownej adnotacji na okładkach akt, pod którą przełożony składa podpis;
- w wyniku zgłoszenia udziału do postępowania prokurator, który zgłosił udział, zgodnie z treścią § 360 ust. 3 Regulaminu, uczestniczy w rozprawie przed sądem pierwszej instancji, składając przełożonemu sprawozdanie po każdym terminie rozprawy w formie adnotacji na okładkach akt prokuratora, a przełożony stwierdza przyjęcie sprawozdania swoim podpisem pod adnotacją; w przypadku niemożności uczestniczenia w rozprawie przez prokuratora, który zgłosił udział do postępowania, kierownik jednostki lub bezpośredni przełożony zapewnia uczestnictwo w rozprawie, wyznaczając prokuratora, który posiada wiedzę o przedmiocie sprawy;
- po wydaniu przez sąd orzeczenia co do istoty sprawy, prokurator uczestniczący w ogłoszeniu orzeczenia składa niezwłocznie jego własną ocenę przełożonemu, który swoim podpisem pod oceną orzeczenia złożoną do akt stwierdza o jej przyjęciu, decydując jednocześnie w zakresie żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem;

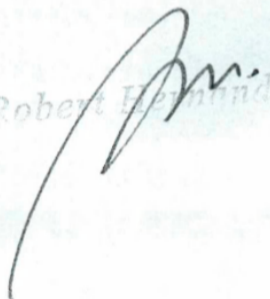
- w przypadku doręczenia prokuratorowi orzeczenia z uzasadnieniem, prokurator uczestniczący w rozprawie dokonuje jego oceny prawnej, składając przełożonemu sprawozdanie na okoliczność podstaw lub ich braku do wywiedzenia środka zaskarżenia od orzeczenia co do istoty sprawy; w sytuacji podstaw do odstąpienia od wywiedzenia środka zaskarżenia prokurator przedstawia przełożonemu pisemną ocenę w tym zakresie, który swoim podpisem pod oceną stwierdza o jej przyjęciu, z kolei w przypadku skierowania przez prokuratora środka zaskarżenia, kierownik jednostki niezwłocznie przedstawia akta sprawy do jednostki nadrzędnej; w sytuacji wywiedzenia przez inny uprawniony podmiot środka zaskarżenia i doręczenia prokuratorowi jego odpisu, prokurator sporządza odpowiedź, a następnie przekazuje akta do jednostki nadrzędnej;
- udział w rozprawie przed sądem drugiej instancji zapewnia właściwy prokurator okręgowy, przy czym w sprawach o wydanie dziecka w trybie postanowień Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r., nie ma zastosowania treść § 360 ust. 4 Regulaminu;
- prokurator – referent sprawy wyznaczony do uczestnictwa w rozprawie przed sądem drugiej instancji przedstawia przełożonemu pisemny projekt stanowiska w przedmiocie środka zaskarżenia, dokonując stosownej adnotacji na okładkach akt, pod którą przełożony składa podpis;
- z przebiegu i wyników rozprawy przed sądem drugiej instancji prokurator uczestniczący w rozprawie składa niezwłocznie sprawozdanie wraz z własną oceną orzeczenia przełożonemu, który swoim podpisem pod adnotacją w aktach prokuratora stwierdza przyjęcie sprawozdania.

Ponadto zwracam uwagę na potrzebę wzmożenia aktywności prokuratora w zakresie inicjatywy dowodowej w toku postępowania o wydanie dziecka w trybie przepisów Konwencji haskiej. Chodzi przede wszystkim o to, aby sąd przeprowadził dowody mające na celu ustalenie, czy zachodzą w sprawie przesłanki wynikające z treści art. 13 lub art. 20 Konwencji haskiej, a zatem dowody zmierzające do

pozyskania przez sąd informacji dotyczącej sytuacji społecznej dziecka, dostarczonej przez organ centralny lub inną właściwą władzę państwa miejsca stałego pobytu dziecka, a także zmierzające do uzyskania opinii dziecka w sytuacji, kiedy jego wiek i stopień dojrzałości pozwalają na uwzględnienie jego opinii w sprawie. W tym celu prokurator uczestniczący w rozprawie winien każdorazowo rozważyć zasadność sformułowania wniosku dowodowego na powyższą okoliczność, dbając o prawidłowe określenie tezy dowodowej w tym zakresie. Należy jednocześnie zadbać, aby zgłoszenie wniosków dowodowych następowało w sposób gwarantujący sprawny przebieg postępowania, a orzeczenie zapadło bez zbędnej zwłoki.

Mając powyższe na uwadze proszę o zapoznanie z treścią przedmiotowego pisma metodycznego wszystkich podległych prokuratorów.

Jednocześnie zwracam uwagę na aktualność tez zawartych w moim piśmie z dnia 2 czerwca 2016 r., nr **PK IV Ko c 18.2016** i **PK IV Ko c 184.2016**, skierowanym do wszystkich Państwa Prokuratorów Regionalnych.

Robert Heymann